

A NEVETŐ BUDAPEST

Budapest mindig tréfál.

Bármily sötétek legyenek az idők, átkacag a derű, a napsugár a felhőkön egy-egy tréfa, egy-egy ötlet képében. De azért a humora nem akasztófahumor, nem keserű, nem a „Rir“ frivolsága, nem a „Simplicissimus“ gyilkos kedélyessége, a budapesti tréfa, ha néha sebet üt is, ártatlan mosolylyal, kedélyesen döfi le a tréfa áldozatát.

Hajdanában utcán, békés otthonokban, kávéházi terraszokon hahotázó emberek ültek. Majd eldültek a nevéstől:

— Hallottad már? Két urienber utazik a vonaton...

És aztán jöttek a tréfák.

A legtöbb viccet persze a művészlég szolgáltatta. Érdekes följegyezni őket azért is, mert nem egy közülük mingyárt kritika is volt. Hogy ez a „kritika“ egyuttal mosolygó, néha igazságtalan kis fűszurak volt, az a dolog természetében rejlik.

Elevenitsünk csak párat föl belőle:

Mihalovics Ödön, a nagy zenetudós egyszer ment az utcán, mélyen elgondolkozva. Azt mondta valaki:

— Nézd, ott megy *Mihalovics*, a — Wagner gondolataiba elmerülve.

Mikor *Hubay Jenő* megírta *Lavotta szerelme* című operáját, *Kern Aurél*, a jeles kritikus, így sóhajtott föl a főpróbán:

Bár inkább *Lavotta* írta volna meg a *Hubay szerelmét*.

Három Molnár nevű zeneakadémiai tanár is volt egyidőben a Zeneakadémián. Egyik kollégájuk epésen kiáltott föl:

— Három Molnár! A három együtt se tud összehozni egy kis Lisztet.

A Fészek-klubban egyik ambiciózus művészkolléga váratlanul kiállította egyik kevésbé sikerült alkotását. Valaki egy cédulát ragasztott rá a Fészak-tagok nevében a következő fölírással:

— Szobor vagyok, de fájak minden tagnak.

A politikai életben is jelentős szerepet játszott a tréfa, meg a móka. Gróf *Károlyi Gábor*, a „nagy közbeszóló“ egy-egy epés, éles megjegyzésével sokszor „elintézett“ egy ambiciózus szónokot. Egy Jónás nevű kormánypárti képviselőt ezzel fogadott:

— Jónás? Vissza vele a cethalba.

A nemrég elhunyt Papp Géza bácsi igen kistermetű ember volt. Még „közjegyző“ korában a talpa alá tett két hatalmas „Corpus Juris“ törvénykönyvet és mint előadó, ezzel a szavakkal ajánlotta elfogadásra benyújtott javaslatát:

— Amikor e javaslatot elfogadom, törvényes alapon állok...

Jókai Mór és Mikszáth Kálmán avatták klasszikussá a tisztelt ház humorát. Politikai alakjaik szinte élő alakokként mentek át a köztudatba. A Tallérosy Zebulonok, a Kopereckyek kedves, humoros ismerőseink ma is. Urbanovszky, aki elmondta *Deák* beszédét szóról-szóra, de nem ért el vele semmi hatást, mert hiányzott — *Deák Ferenc* szemöldöke. És a „veszprémi fiskus“, *Eötvös Károly* ezer pazar ötlete. A jó öreg *Fehérváry Géza* pattogós humora. És *Meszlényi Lulu*, aki mindig versben beszélt és

bizonyos elsikkadt „garanciákról“ is versben szónokolt a kormánypárt felé:

Kívánnaq önök kádenciákat?

Hát hova tették a garanciákat.

Néha egy-egy sikerült tréfa ugy keringett Budapest fölött, akár egy — szurós csipkebokorlevél a forgószélben. Aztán eltűnt, hogy másnak adjon helyet. Tiszavirág életű tréfák voltak ezek, egy-kettőre megtanulta mindenki és egy-kettőre elfelejtette. Néha egész „vice-csoportok“ képződtek, ilyenek voltak az u. n. „viz-vicek is“.

A színház körül olykor — gyilkolt a tréfa. Sok baj volt a darab címeinek a megválasztásánál, úgyhogy a szerzők főleg abból a szempontból ítélték meg a választandó címet, hogy van-e alkalom tréfás anagrammára. Hogy csak pár példát említsünk:

Emmy = (Nesze Emmy, fog meg jól).

Szegény leányt nem lehet elvenni = (Szegény leányt nem lehet levenni — mert nincs más darab).

Tisztelt ház = (Tiz telt ház? Bajosan).

Éva grófnő = (Ég a grófnő).

Szóval: ha darabot írunk, jól vigyázzunk a darab címére!...

Az én szerény meggyőződésém, hogy akkor lesz igazán komoly békebeli békevilág, ha újra nagyon fontos lesz Budapesten ez a hahotázó kérdés:

— Hallottad már a legujabb viccet?

Farkas Imre.